

Університет розкриває двері для нового поповнення

ЩОРОКУ університет розкриває двері своїх численних аудиторій, кабінетів, музеїв, бібліотек для нового поповнення. Як і раніше, до нас прийдуть сотні молодих людей складати конкурсні екзамени, прийдуть, щоб назавжди обрати шлях у житті, свою майбутню спеціальність і їй присвятити працю, усього себе.

У Директивах ХХ з'їзду КПРС по шостому п'ятирічному плану розвитку народного господарства СРСР велике місце відведено підготовці спеціалістів для народного господарства, освіти, культури. Реорганізація управління промисловістю і будівництвом, згідно з Законом VII сесії Верховної Ради СРСР, прийнятим на доповідь товариша Хрушова, вимагатиме все нових і нових висококваліфікованих спеціалістів.

Таких спеціалістів повинні готувати наші вищі учбові заклади, в тому числі і Харківський університет.

Багато юнаків і дівчат цього року кінчають середні учбові заклади і перед ними постає питання: куди піти? Одні підуть на заводи, фабрики, будови; другі — в колгоспи, радгоспи, МТС; треті — в університети, інститути, середні спеціальні учбові заклади, технічні училища. У кожного на меті — здобути спеціальність, знайти улюблену роботу, до діла прикласти свої руки. Дуже відповідальний час.

Тому кожен має подумати і зважити — куди ж справді піти. Як в тебе покликання? До чого в тебе потяг? Що тебе приваблює? До чого здібності? Що тобі дається порівняно легко, а що важко? Чому ти можеш присвятити своє життя?

Адже вибір спеціальності — то по суті вибір життєвого шляху, вибір сфери майбутньої діяльності, і тут не може бути легковажного ставлення до такої важливої справи.

Наш університет готує спеціалістів для народного господарства, а також педагогів для середніх шкіл, технікумів і вузів. Ми випускаємо фахівців математиків, фізиків, біологів, хіміків, географів, істориків, мовознавців і літературознавців. Випускаємо також спеціалістів радіофізиків, розвідувальників надрових багатств нашої великої країни, гідрогеологів. Ми вважаємо, зокрема, що праця в школі, виховання молодого покоління в дусі безмежної відданості своїй Батьківщині, своєму народові, своїй партії — почесна, відповідальна, благородна справа. І тому лише ті, хто любить цю працю, хто прагне до неї всім своїм серцем, хто хоче присвятити їй своє життя, повинні йти до університету.

Харківський університет — один із найстаріших вузів Радянського Союзу. Це великий науковий центр, який вніс значний вклад у розвиток вітчизняної науки. Тут працюють чотири академіки АН УРСР, шість членів-кореспондентів АН УРСР, сім заслужених діячів науки Української РСР, 38 професорів, 226 доцентів і кандидатів наук. Такий колектив може підготувати висококваліфікованих спеціалістів і для промислових підприємств і для наукових та культурних закладів. Потрібне лише бажання вчитися, працювати, потрібна наполегливість у досягненні своєї мети.

У складі університету дев'ять факультетів. Кожен із них готує спеціалістів свого профілю. Фізико-математичний і радіофізичний факультети, наприклад, готують фізиків і математиків, які з однаковим успіхом можуть працювати в лабораторіях, в цехах заводів, в наукових закладах і педагогами в школах і вузах. Хімічний факультет випускає спеціалістів широкого профілю — його вихованці направляються на роботу в заводські лабораторії, на хімічні підприємства і в школи.

Природничі факультети — біологічний, геологічний і географічний — готують спеціалістів для геологічних розвідувальних партій, гідрогеологів, викладачів біології і географії. Чимало наших випускників цих факультетів також працює в наукових установах країни.

Гуманітарні факультети — історичний і філологічний — випускають спеціалістів істориків, мовознавців і літературознавців, які працюють переважно в середніх і вищих учбових закладах.

Перед молоддю багато шляхів, а обрати треба один. Тому обирайте шлях, який найбільше вам до вподоби, який ви найбільше любите; обирайте таку спеціальність, де ви дасте своїй Батьківщині найбільшу користь!

Проф. І. М. БУЛАНКІН, ректор університету.

Вони прийшли в аспірантуру

Цього року університету вдалося залучити до вступних екзамени в аспірантуру людей з виробництва, що вже мають друковані праці, добре знайомі з умовами виробництва, достатньо підготовлені до труднощів, що зустрічаються на науковому шляху.

Серед них є і колишні випускники університету, як, наприклад, Г. А. Бабиш, що зараз працює завідувачем експрес-лабораторією мартенівського цеху Запоріжсталі. Вступає в аспірантуру і науковий співробітник Харківського філіалу науково-дослідного інституту хімічних реактивів О. К. Хухрянський, викладач Харківського технікуму молочної промисловості М. Т. Хименко.

Питання про допуск до екзамени вирішуються зразу ж після речення реферату з обраної спеціальності.

Центральна
бібліотека
проф. ХХУ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

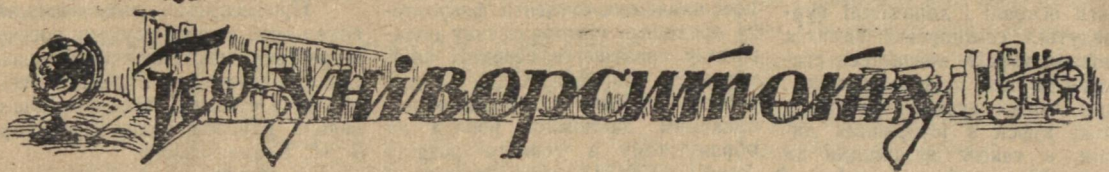
Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 20 (894)

Четвер, 6 червня 1957 р.

Ціна 20 коп.

Час зараз гарячий. Особливо добре це відчувають не тільки студенти, але й працівники бібліотек, де сьогодні проходить більша половина студентського робочого дня.

Бачите, як багато народу в читальній залі ЦНБ (верхній знімок), та й в учбовій бібліотеці, куди прийшли студентка I-го курсу хімічного факультету Г. Кузьменко та третьокурсник фізмату О. Мазель, не менш (нижній знімок).

БІЛЬШІСТЬ — НА „ВІДМІННО“ І „ДОБРЕ“

Нещодавно II курс географів складав екзамени з ботанічної географії. Більшість студентів (45 чоловік) одержали відмінні і добрі оцінки.

І тільки знання п'ятох були визнані викладачем задовільними.

Допоможемо колгоспникам!

В приміщенні студентського гуртожитку по площі Дзержинського зібрались студенти фізико-математичного факультету на мітинг, присвячений обговоренню пропозиції про поїздку влітку на роботу до колгоспів та радгоспів Харківської області. Відкрився мітинг виступом члена комітету комсомолу т. Байбікова, який закликав присутніх відразу ж після закінчення сесії поїхати працювати на сільськогосподарські роботи.

— Студенти харківських вузів виявили ініціативу, — розповідає він, — в найближчий час подати допомогу селу, щоб разом з усім народом взяти участь у вирішенні великого завдання — значно підняти виробництво м'ясо-молочних про-

дуктів. Студент II курсу фізмату Здоровий, виступаючи від імені комсомольців, які працювали торік на цілинних землях, заявив, що вони працюватимуть не шкодуючи сил і на ланах Харківської області.

Студенти Смердов (II курс) та Шляхов (I курс) теж від імені своїх однокурсників запевнили збори у їх відвертому бажанні ділом відгукнутися на піклування партії про добробут народу.

Багатолюдні мітинги відбулись у приміщеннях інших гуртожитків. Студенти всіх факультетів гаряче підтримують ініціативу щодо поїздки в колгоспи. На адресу комітету комсомолу надходять особисті і колективні заяви з проханням надіслати на сільськогосподарські роботи.

Працює приймальна комісія

Заочне відділення нашого університету готується до прийому нового поповнення. На перший курс філологічного, історичного, географічного, фізико-математичного факультетів прийдуть викладачі шкіл, які бажають набутися вищої освіти.

З кожним днем більше роботи членам приймальної комісії. Люди йдуть і йдуть. Вже подано понад 300 заяв.

Тобі,
що обираєш
шлях
у житті,
розповідаємо
ми про наш
університет.

Сторіччя з дня народження О. М. Ляпунова

6 червня 1957 року минає сто років з дня народження видатного математика, основоположника Харківської математичної школи Олександра Михайловича Ляпунова. Цій даті присвячено урочисте засідання Ученої ради університету і Харківського математичного товариства.

З доповіддю «Короткий нарис життя і діяльності О. М. Ляпунова» на урочистому засіданні виступив член-кореспондент Академії наук УРСР професор Н. І. Ахієзер. Про роботи О. М. Ляпунова щодо стійкості руху зробив доповідь професор А. Д. Мишкіс. Академік АН УРСР Б. В. Гніденко виступив з доповіддю про роботи О. М. Ляпунова з теорії імовірностей.

Математики Харкова шанують пам'ять видатного вченого, який довгі роки працював у Харківському університеті і вніс великий вклад у розвиток механіки, математичної фізики, теорії імовірностей.

Бекетовські читання

Хіміки Харківського університету спільно з Харківським обласним правлінням Всесоюзного хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва сьогодні проводять дев'ять Бекетовських читань. Такі читання для харківських хіміків стали традиційними.

В програмі дев'ятих Бекетовських читань — вступне слово члена-кореспондента Академії наук УРСР професора М. А. Ізмайлова, доповідь члена кореспондента Академії наук СРСР професора Д. Н. Курсанова про нові ряди ароматичних сполук циклопентадієніліди і солі тропілію. З доповіддю на тему «Про деякі реакції ароматичних галоїдопхідних» виступить доктор хімічних наук професор Н. Н. Ворожцов. В плані роботи дев'ятих Бекетовських читань доповідь члена-кореспондента Академії наук СРСР професора М. І. Кабачника на тему «Цис-транс-нольна таутомерія».

ПОЧАЛИСЯ ПРОБНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ

З 1 червня на астрономічній обсерваторії університету почались пробні спостереження по темі «Служба часу» за планом Міжнародного геофізичного року.

Як відомо, на астрономічній обсерваторії за планом Міжнародного геофізичного року виконується ще одна тема — «Дослідження хромосфери». За цією темою пробні спостереження почнуться з 15 червня цього року.

На історичному факультеті є кафедри історії СРСР, археології, стародавньої історії, історії середніх віків та кафедра історії нового часу. На кафедрах працюють висококваліфіковані професори та доценти, які ведуть лекційну та широкую науково-дослідницьку роботу.

Факультет готує спеціалістів істориків з усіх розділів історичної науки. Основна частина вихованців історичного факультету після закінчення навчається на роботу в старші класи середньої школи. Певна частина випускників йде на наукову роботу, викладачами історії КПРС та інших історичних дисциплін у вищих навчальних закладах нашої країни.

На I—II курсах студентам читаються основні і допоміжні курси, ведуться семінарські заняття з основних курсів, вивчається старорусська та одна з іноземних мов. На подальших курсах читаються загальні курси з історичних дисциплін, а також дисципліни за вибором. Наприклад: історіографія і джерелознавство з історії СРСР та з різних розділів всесвітньої історії; історія Великої Жовтневої соціалістичної революції на Україні, історія соціалістичної думки та робітничого руху,

Вивчайте мову

У своїй розмові з учнями старших класів Москви М. І. Калінін підкреслював, що найвищі досягнення людської думки, найглибші знання, полум'яні почуття залишаються невідомими для людей, якщо вони не будуть ясно і точно оформлені мовою.

Значення мови в житті суспільства стане ще більшим, якщо ми згадаємо, що мова служить людині не тільки для практичних потреб, але й для створення художніх творів, для передачі з покоління в покоління всього того, що в своїй сукупності складає людську культуру.

Ось чому вивчення літератури і мови завжди входило в коло знань, що необхідні для всякої культурної людини, ось чому у всіх народів і в усі часи навчання мові і літературі називається філологією. І в усіх педагогічних навчальних закладах нашої країни поряд з іншими факультетами є і філологічний.

Філологічний факультет Харківського університету має довгу і славу традицію. Тут працювали видатні представники російської і української філологічної науки.

Зараз філологічний факультет складається з трьох відділень: російської мови і літератури, української мови і літератури та романсько-германського відділення, що готує спеціалістів з англійської, німецької і французької мов. Основне завдання, що ставить перед собою факультет, — підготовка висококваліфікованих педагогів в галузі мови і літератури для середньої і вищої школи. Цій меті служать всі навчальні плани і програми, за якими працює факультет, всі факультетські кабінети та лабораторії. Вже з перших днів навчання студенти починають оволодівати такими спеціальними дисциплінами, як теорія літератури та основи мовознавства, проходять ряд дисциплін соціально-економічного циклу і одночасно приступають до вивчення систематичного курсу мови і літератури по вибраній ними спеціальності. Пізніше до цих дисциплін приєднуються предмети педагогічного циклу, а закінчуючи навчання студент представляє самостійну дипломну роботу — свідоцтво його зрілості.

Різноманітні знання, які дає факультет. Праця педагога — благородна і велика. Країні завжди потрібні добре підготовані спеціалісти з мови і літератури. Поряд з іншими навчальними закладами таких спеціалістів виховує і наш факультет.

М. БАЖЕНОВ, О. ФІНКЕЛЬ,
доценти

**«ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»**
Стор. 2. 6 червня 1957 р.

Історичний факультет

утворення централізованої Російської держави, історія України, історія Білорусії, історія Чехії та інші.

На I—IV курсах студенти виконують курсові роботи: на I курсі з стародавньої історії або археології; на II курсі — з історії середніх віків; на III курсі — з історії СРСР, на IV курсі — з нової історії. Студенти по закінченні IV курсу проходять двотижневу виробничу практику в музеях Москви і Ленінграда; тритижневу виробничу практику в архівах та великих бібліотеках міста Харкова та інших міст. Для закріплення теоретичних знань, набутих у процесі навчання, студенти факультету проходять півторамісячну педагогічну практику в середніх школах міста Харкова. Свою учбову роботу студенти завершують написанням дипломної роботи на обрану тему з певного розділу історії СРСР або всесвітньої історії та захистом її на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

На факультеті працюють студентські наукові гуртки з історії КПРС, філософії, історії СРСР, нової історії, історії середніх віків, стародавньої історії та археології. Члени археологічного гуртка приймають участь в археологічних експедиціях в Ольвії, в Криму та інших місцях України. Члени гуртків історії СРСР, нової історії, історії середніх віків при написанні своїх наукових робіт працюють над архівними матеріалами в місцевих та республіканських

архівах. Ці перші самостійні студентські роботи є серйозною підготовкою до майбутньої наукової роботи.

Студенти факультету беруть активну участь у громадській роботі в університеті та за його межами. Зокрема, значна група студентів входить до лекторської групи обкому та міськомкому комсомолу. В процесі навчання студенти забезпечуються цінними збірниками спеціальної літератури в кабінетах при кафедрах факультету та різними матеріалами і літературою в учбовій бібліотеці університету та в Центральній науковій бібліотеці.

Професорсько-викладацький склад веде значну наукову роботу, видаються систематично наукові труди факультету, окремі наукові праці. Останнім часом вийшла велика наукова праця професора А. П. Ковалевського.

До 40-х роковин Жовтня викладачі факультету підготували до друку великий збірник своїх наукових робіт, присвячений історії перемоги Жовтневої революції на Україні та міжнародному значенню Жовтня, а також ряд окремих праць з історії громадянської війни на Україні.

Закликаємо молодих товаришів вступати на наш факультет, щоб набути в навчанні знання віддати на користь нашої Радянської Батьківщини.

Доц. А. СЛЮСАРСЬКИЙ,
декан історичного факультету.

На фото: студентка І курсу хімічного факультету Л. Скворцова працює в лабораторії над курсовою роботою.

Важко переоцінити значення математики

Роль, яку відіграють математичні науки в розвитку точного природознавства і в першу чергу фізики, загальновідома. Відомо також, що зв'язок тут взаємний, — адже нерідко досягнення фізики і техніки стимулювали появу і розвиток нових напрямків в математиці.

Найбільш яскравий приклад цього — сучасний розвиток обчислювальної техніки, що є наслідком співдружності сучасних напрямків математики з арсеналом найновіших досягнень фізики — електронікою, радіотехнікою.

Побудовані зараз машини роблять обчислення з такою швидкістю, що багато з ма-

Для тих, хто любить природу

Біологічний факультет нашого університету — один з найстаріших. Зараз на факультеті десять кафедр, на яких працюють видатні вчені, досвідчені і висококваліфіковані викладачі.

Більшість кафедр факультету очолюється професорами, докторами біологічних наук. Лабораторії і кабінети кафедр обладнані новим сучасним науковим та учбовим обладнанням. Крім кафедр, при факультеті працює науково-дослідницький інститут біології, зоологічний музей, музей дарвінізму, ботанічний сад, дослідна пришкольна ділянка та біологічна

станція на Північному Донці, де весною і літом відбувається учбова та виробнича практика.

На перших трьох курсах студенти вивчають загальні дисципліни: історію КПРС, фізику, хімію, вищу математику, зоологію, ботаніку, фізіологію людини і тварини, фізіологію рослин, мікробіологію, біохімію, дарвінізм, генетику та ін. Але вже наприкінці III-го курсу майбутні біологи розподіляються за спеціальностями і спеціалізацією. Тоді вони вже вивчають різні спеціальні курси, відпрацьовують великий практикум, поглиблюючи свої знання з

обраної ними галузі біологічної науки та набувають навичок проведення самостійної експериментальної наукової роботи.

Які ж спеціальності і спеціалізації на нашому факультеті? Це — зоологія хребетних, зоологія безхребетних, гідробіологія, ентомологія, дарвінізм і генетика, фізіологія людини та тварини, біохімія, ботаніка вищих рослин, ботаніка нижчих рослин, фітопатологія, фізіологія рослин і мікробіологія.

Значне місце в учбовому плані факультету надається учбовій, виробничій та педагогічній практиці студентів. По закінченні теоретичного навчання студенти перших і других курсів протягом шести тижнів проходять учбову практику з ботаніки та зоології на Зміївській біологічній станції. На III-му курсі практика вже учбово-виробнича, а на IV-му справжня виробнича, що проводиться в різних наукових експедиціях, які щорічно організуються кафедрами факультету.

Тематика дипломних робіт пов'язана з науковими дослідженнями кафедр і спрямована на вивчення рослинного та тваринного світу різних районів країни, зміни складу фауни та флори в залежності від зрошення та обводнення посушливих районів полезахисного лісонасадження.

В процесі навчання велика увага приділяється і методиці викладання біології в середній школі, а на п'ятому курсі студенти проходять педагогічну практику в харківських школах.

При кафедрах факультету працюють студентські наукові гуртки.

По закінченні біологічного факультету більшість випускників працюють викладачами в середній школі, частина студентів, що під час навчання виявила нахил до наукової роботи, можуть працювати в різних науково-дослідницьких установах сільськогосподарського профілю та ін.

Г. СЕМЕНЕНКО, декан біологічного факультету.

На фото:
Скоро екзамен, а є ще декілька неясних питань. На консультацію зібрався студент біології. Проводить консультацію завідувач кафедрою дарвінізму доцент М. П. Воловик.

тематичних методів, які раніш мали лише теоретичне значення, тепер стають ефективними і з практичного боку. Тому і потрібні нашої країні математики високої кваліфікації. Аналітики та алгебраїсти, геометри та механіки. Ці спеціалісти представлені в більшості наших університетів, в тому числі в Харківському. Університет це не тільки учбовий заклад, а також, і навіть в першу чергу, велика наукова установа, де кафедри — центри, навколо яких зосереджена наукова робота в тій чи іншій галузі. В Харківському університеті працює шість математичних кафедр — аналізу, алгебри, геометрії, теорії функцій, математичної фізики і механіки. Кожна з них працює із студентами і готує математиків з своєї спеціальності.

В Харківському університеті працювали в свій час відомі математики Ляпунов, Стеклов, Бернштейн, Сінцов.

Видатні відкриття в галузі математичної фізики, теорії стійкості, теорії імовірностей, теорії функцій зв'язані з іменами цих вчених, увійшли як золотий фонд у світову скарбницю математичних наук.

Багато видатних вчених працює на математичному факультеті сьогодні, адже і зараз наш факультет чужа школа для молодих математиків. В цьому році, як і завжди, ми з радістю прийемо до себе молодих людей, що прагнуть до вивчення математичних наук.

А. АХІЄЗЕР, член-кореспондент АН УРСР

Дослідники надр

Геологічний факультет ХДУ за 25 років свого існування виховав більше 1500 геологів, які працюють на Колімі, Уралі, Східному Забайкаллі, Середній Азії, на Україні і в інших місцях нашої неосвятої країни. Вони провадять геологічну з'явку і розшуковують вугілля, нафту, благородні і кольорові метали, різні нерудні і корисні копалини. Багато гідрологів вкладають свої знання в справу вивчення геологічних умов для спорудження потужних гідроелектростанцій на Волзі, Дніпрі, Ангрі, Єнісеї та інших ріках Радянського Союзу.

На геологічному факультеті, який розмістився в новому корпусі ХДУ на площі Держинського, на п'яти кафедрах ведуть наукову, педагогічну роботу три доктори геолого-мінералогічних наук і 16 кандидатів наук. Кафедри мають добре обладнані лабораторії по петрографії, гідрології, палеонтології, мінералогії і геології. В мінералогічному музеї експонується багато тисяч мінералів земної кори.

Студенти на протязі п'яти років навчаються геологічній з'явці, розшукам місцезнаходження корисних копалин або гідрогеології та інженерній геології.

В літній час, після першого і другого курсів, під керівництвом доцентів проводяться учбо-

польові геологічні роботи, а після третього та четвертого курсів на протязі трьох місяців відбувається виробнича практика на Уралі, в Середній Азії, Східному Забайкаллі, на Україні, під час якої збирається матеріал для дипломних робіт.

Свою учбову і польову роботу студенти поєднують також з участю в роботі науково-студентських гуртків при кафедрах, з роботою в громадських організаціях та ін.

По закінченні геологічного факультету молоді геологи одержують кваліфікацію інженера-геолога або інженера-гідрогеолога і виїжджають за призначенням в різні райони країни, щоб вивчати і розвідувати корисні копалини надр нашої великої Батьківщини.

П. БІЛИК, доцент геологічного факультету.

На фото: майбутні геологи під час практики на Кавказі.

Фізико-математичний факультет

Фізико-математичний факультет є найбільшим факультетом Харківського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету ім. О. М. Горького. Він готує і випускає молодих радянських спеціалістів в галузі фізики, математики, механіки та астрономії. На факультеті є ряд відділень.

Висококваліфіковані кадри для старших класів середньої школи, для інших учбових закладів, спеціалістів різних галузей експериментальної і теоретичної фізики готує фізичне відділення.

Тут працюють чотири кафедри, очолюють їх відомі вчені. Кожна кафедра має добре обладнану лабораторію, що забезпечує практичні заняття студентів, а також студентську наукову роботу. Кафедри фізичного відділення готують спеціалістів у галузі оптики, фізики низьких температур, рентгеноструктурного аналізу та магнетизму. Фізичний музей, що є при відділенні, забезпечує змістовні лекційні демонстрації з фізики. На відділенні працює висококваліфікований професорсько-викладавський склад.

Фахівців вищої математики, працівників заводських лабораторій, викладачів шкіл та вищих учбових закладів готує математичне відділення. Випускники-математики останніх років вміють працювати з електронними лічильними машинами. Під керівництвом професорів, академіків, досвідчених викладачів працюють при кафедрах

наукові студентські гуртки. Багатоох приваблює астрономічне відділення нашого факультету, що готує висококваліфікованих спеціалістів з астрономії. Астрономічну кафедру очолює відомий вчений академік М. П. Барабашов. Аке багато дослідників неба підготував наш факультет.

Країні завжди потрібні фахівці з теоретичної механіки і для педагогічної роботи в середніх школах та в інших учбових закладах, і для роботи в науково-дослідницьких інститутах та заводських лабораторіях. І їх готує факультетське відділення механіки.

Ті студенти, що оберуть для себе навчання при кафедрі ядерної фізики будуть навчатися на протязі п'яти з половиною років. Кафедра готує спеціалістів для роботи в науково-дослідницьких інститутах та в заводських лабораторіях.

Весь колектив факультету наполегливо працює над удосконаленням учбового процесу і розвитком радянської науки в галузі фізики та математики, відповідаючи ділом на повсякденне піклування партії та уряду про розвиток вищої освіти нашої країни.

Напередодні нового учбового року факультет особливо ретельно готується до прийому нового поповнення на всі свої відділення і кафедри.

А. ВАЛЬТЕР, академік,
Г. КРИВЕЦЬ, заст. декана
фізико-математичного
факультету.

Останні години перед випуском чергового номеру стіннівки в гуртожитку на Толкачівці.

БЕЗ ХІМІЇ НЕМОЖЛИВЕ ПІДКОРЕННЯ ПРИРОДИ

Могутня хімічна промисловість нашої країни створена в радянський період її існування. В дореволюційній Росії хімічна промисловість знаходилась в зародковому стані, необхідні хімічні продукти ввозилися з-за кордону. Але хімічна наука потрібна не тільки хіміку, що працює на заводі або в науково-дослідницькій лабораторії. Хімічні явища мають місце всюди, і в природі, що нас оточує, навіть в нашому організмі. Тому хімічними методами дослідження користується геолог, що вивчає земні надра, біолог, що вивчає умови розвитку живих організмів, фізіолог, фармаколог, медик, агроном.

Зрозуміло, не тільки хімія потрібна для дослідження природи і використання її сил. Але без хімії розвиток природознавства, підкорення природи взагалі були б неможливими.

У відповідності з цим зразу ж після перемоги Великого Жовтня в центрі уваги партії і уряду стала хімізація різних галузей народного господарства, в тому числі і соціалістичного землеробства. Для цього потрібні були численні кадри кваліфікованих хіміків. Тому й була організована широка мережа хімічних учбових закладів, а в університетах виникли самостійні хімічні факультети.

Хімічна наука досягла такого розвитку, що тепер не можна бути хіміком «взагалі», як було раніш. Одержавши ґрунтовну загальну підготовку хімік спеціалізується в тій чи іншій галузі.

Так, наш хімічний факультет випускає неорганіків, органіків, фізико-хіміків, аналітиків, колоїдників, металознавців. Кафедри хімічного факультету ведуть велику науково-дослідницьку роботу, тематика якої тісно пов'язана з інтересами народного господарства і промисловості. З кожним роком міцніє зв'язок хімічних кафедр з хімічними заводами. А в науковій роботі кафедр активну участь беруть студенти-гуртківці, особливо випускники.

Вихованці нашого хімічного факультету успішно працюють в усіх кутках великої Батьківщини на заводах, у науково-дослідницьких інститутах, у вищих і середніх учбових закладах.

Проф. Є. ХОТИНСЬКИЙ,
зав. кафедрою органічної хімії.

Університету

О тебе мечтал я в школе
много,
И твои раскрылись двери
мне.

К ним меня вела одна
дорога.
А от них — пути по всей
стране.

Там геолог ищет минералы,
Тут стоит учитель у доски...
У Карпат, в Сибири, на

Урале
Трудятся твои выпускники.
Если повнимательней
всмотрюсь,

У тебя заметишь можно, друг,
Юное студенческое сердце
И седины доктора наук.

Мы любой экзамен одолеем,
С книгой путь наш — и
широк и прям.

Но и песни так мы петь
умеем,

Что повсюду подпевают нам!
Мы идем к рабочим на

заводы,
Если надо, едем в дальний
край —

По призыву партии, народа
Собирать высокий урожай.
Пусть порой бывает непри-
вычно,

Но студент с дороги не
свернет.

Ничего, что с курсов мы
различных,

Все мы держим курс один —
вперед!

Б. ЛЬВОВ.

Факультет сучасної техніки

В лабораторіях факультету дуже цікаво працювати.

Радіофізичний факультет — наймолодший у нашому вузі. Його створено у зв'язку з бурхливим розвитком радіоелектроніки у 1952 р. Однак на протязі короткого часу він перетворився у самостійний факультет, що відіграє значну роль в науковому і громадському житті університету.

Зараз на факультеті працюють 5 кафедр, що готують висококваліфікованих спеціалістів в галузі напівпровідників, радіовимірів, радіоспектроскопії, електроніки, фізики та техніки зверхвисоких частот. Очолюють кафедри доценти, кандидати наук. У нас — чудові умови для самостійної наукової роботи, факультет обладнаний найновішою сучасною радіоапаратурою.

Протягом перших трьох років навчання студенти радіофізичного факультету одержують загальну фізико-математичну підготовку, близьку за програмою до підготовки студентів фізиків фізико-математичного факультету. Але вже починаючи з другого курсу, студенти слухають курси загальної електротехніки та радіотехніки. На протязі III і IV курсів вивчаються курси і виконуються лабораторні роботи вже за загальним профілем радіофізики. Починаючи з IV курсу, студенти спеціалізуються у певній галузі радіофізики, а на п'ятому — виконують дипломну роботу. За час навчання в університеті майбутні радіофізики проходять виробничу та переддипломну практику

в науково-дослідницьких інститутах та на заводах.

Факультетські кафедри підтримують тісний зв'язок з науково-дослідницькими інститутами, деякими заводами; подаючи допомогу заводам, працівники факультету розробляють важливі теми. В цій роботі беруть участь і студенти.

Радіоаматори самостійно монтують телевізори, приймачі, магнітофони та іншу апаратуру. Щорічно на факультеті відбувається студентська наукова конференція, під час якої робляться доповіді, а найбільш цікаві роботи друкуються.

Щорічно до Дня радіо на факультеті влаштовується виставка, на якій демонструються студентські роботи, багато цікавого, зробленого руками студентів.

Значних успіхів домогся дружний колектив радіофізиків і в розвитку художньої самодіяльності на факультеті, і в спортивній роботі. Багато з наших студентів — чемпіони університету з гімнастики, легкої атлетики, інших видів спорту.

Всі умови створено на нашому факультеті, щоб підготувати висококваліфікованих фахівців, всебічно розвинутих людей. Швидкими темпами розвивається електроніка, що відкриває перед людством казкові можливості. Виникають нові і цікаві галузі науки, такі як радіоастрономія та ін. Країні потрібні кадри радіофахівців.

Випускники радіофізичного факультету — достойне поповнення спеціалістів цієї нової і важливої галузі.

В. СЕДИХ,
старший викладач
радіофізичного факультету.

Ми готуємо географів

Географічний факультет Харківського державного університету заснований у 1927 році. Він один з найбільших географічних факультетів не тільки на Україні, але й в Радянському Союзі.

За роки свого існування факультет підготував біля двох тисяч висококваліфікованих географів. Чимало наших випускників зараз видатні вчені.

Зараз факультет готує спеціалістів з фізичної та економічної географії. Випускники географічного факультету набувають кваліфікації фізико-географів або економгеографів і працюють викладачами географії в середніх школах, а деякі — в вузах або в науково-дослідницьких планових та господарських установах.

Факультет має три кафедри — фізичної географії СРСР та закордонних країн, економгеографії, загальної фізичної географії і картографії; шість добре обладнаних кабінетів — загальної фізико-географії, метеорології та гідрології, методики географії, економгеографії СРСР, економгеографії закордонних країн, регіональної фізичної географії.

Студенти географічного факультету, крім загальноуніверситетських дисциплін, вивчають спеціальні предмети: загальне землезнавство, геодезію, кліматологію, гідрологію суші та моря, загальну та історичну геологію та ін.

Спеціалізація студентів починається з третього курсу.

На лабораторних і практичних заняттях студенти складають географічні карти, навчаються користуватися різними приладами, інструментами. Учбова практика відбувається в Харківській області, в різних районах Кавказу, Закавказзя та Криму. В шостому і сьомому семестрах проводяться географічні екскурсії по різних районах та великих містах нашої країни.

Дипломні роботи мають дослідницький характер і пов'язані з вивченням природних умов і господарства адміністративних районів, а також окремих галузей промислового і сільськогосподарського виробництва.

При факультетських кафедрах працюють наукові студентські гуртки.

Доцент Ф. ТРИПІЛЕЦЬ,
декан географічного
факультету.

Працює радіовуз гуртожитку філологів. Веде передачу О. Тесленко. Виступає Н. Бойко, не тільки хороший виконавець, але й композитор.

«ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
Стор. 3. 6 червня 1957 р.

НАУКА про літературу має свій предмет вивчення — художню літературу. Призначення марксистсько-ленінської науки про літературу бути засобом пізнання дійсності та її змін.

О. М. Горький пропонував назвати художню літературу «людиназнавством», бо «матеріалом художньої літератури служить людина». І справді, будь-яка з наук — політекономія, історія, філософія, право, етнографія, психологія — вивчає суспільну людину з одного боку, в окремих проявах її життя. Тільки художня література зображує людину в усьому багатстві питань психології, побуту, виробництва, науки, політики, філософії і т. ін., що перехрещуються в її житті. Розглядаючи будь-який великий літературний твір, ми переконуємося в цій всебічності, синтетичності, цілості зображення в ньому людського життя (дивись, наприклад, «Капітанську дочку» Пушкіна, «Войну и мир» Л. Толстого, «Мать» Горького та ін.).

Письменник-реаліст, як вказував Ф. Енгельс, зображує типові характери в типових обставинах. Через типові характери і типові обставини у творі зображується вся складна та багатогранна соціально-історична дійсність в її істотному, закономірному прояві.

Ось чому Карл Маркс підкреслював пізнавальну силу художньої літератури; Ф. Енгельс писав, що з творів Бальзака він узнав більше, ніж з книг професіональних істориків, економістів, статистиків того періоду, разом узятих; В. І. Ленін, підкреслюючи пізнавальну силу геніальної творчості Л. Толстого, назвав його дзеркалом російської революції.

Так, для Маркса, Енгельса, Леніна пізнавальне значення літератури стоїть поряд з наукою, розглядається як ідеологічне явище, в якому ми знаходимо відображення життя. Класики марксистсько-ленінізму завжди підкреслювали дійово-виховну силу великих художніх творів.

Марксистсько-ленінське літературознавство партійне, просякнуте пристрасним піклуванням про долю рідної літератури, про долю всієї передової культури людства. В цьому гарантія його науковості, об'єктивності.

Літературознавець, вивчаючи літературу, як синтетичну форму пізнання дійсності, повинен знати з усією науковою достовірністю усі сфери дійсності, що її знайшли в ній відображення. Літературознавець, таким чином, повинен знати не тільки факти художньої літератури, творчість

НАУКА ПРО ЛІТЕРАТУРУ ТА ЇЇ ВИВЧЕННЯ

письменників, історію літератури, в'янську мови. Вивчається також але й минуле і сучасне суспільне життя, що породило і письменників, і літературу, яку вони створили.

Ці знання набуваються в процесі вивчення ряду спеціальних, суміжних і допоміжних наук, які й включені до учебного плану філологічного факультету.

Відомо, що наука про літературу розпадається на ряд методологічних взаємопов'язаних дисциплін: теорію літератури, що вивчає суть художньої літератури і загальні закони її розвитку; історію літератури, що розкриває закономірність літературного процесу з врахуванням вивчення творчості письменників; літературну критику, що оцінює літературні явища і спрямовує розвиток літературного процесу.

Вивчаючи на російському відділенні спеціальну дисципліну — історію російської літератури, студент повинен знати і літератури інших народів, оскільки російська література знаходилась у взаємодії з ними, критично засвоювала їх досягнення.

Тому вивчаються: антична література, зарубіжні літератури (англійська, французька, німецька, італійська та ін.), а також братні літератури — історія української та інших літератур народів СРСР.

Відомо, що першоелементом літератури є мова. Тому майбутній літературознавець з усією ретельністю, як спеціальний предмет, вивчає загальне мовознавство, сучасну російську мову, історію російської мови, українську та сло-

винську мови. Вивчається також латинська та іноземні мови.

Крім цього, літературознавець повинен глибоко засвоїти політекономію, історію, історію філософії, діалектичний та історичний матеріалізм, історію КПРС, без знання яких не можна уявити собі радянського літературознавця, що керується у вивченні художньої літератури марксистсько-ленінським світоглядом, діалектичним методом.

Є в учебному плані, крім обов'язкових предметів, і спеціальні дисципліни, що покликані поглибити знання студентів, прищепити їм навички самостійної праці, сприяти оволодінню складною технікою самостійного аналізу художніх творів, майстерності викладання. З усього сказаного видно, що навчатись на філологічному факультеті не легко. Вивчення літературної науки вимагає від студента великої систематичної, напруженої праці, виключної працьовитості і, крім цього, певних нахилів, здібностей до засвоєння знань такого роду.

Студент-філолог за п'ять років навчання повинен стати хорошим спеціалістом і майстром педагогічної справи, щоб бути корисним будівником соціалістичного ладу. Адже викладач-літературознавець усіма набутими знаннями формує світогляд свого учня — молодшу людину, майбутнього будівника комунізму.

Почесна роль геолога, що розкриває земні надра, інженера, що створює конструкції літаків та машин, фізика, що розщеплює атомне ядро, але не менш почесна і важлива діяльність літературознавця-педагога, що формує людину, здатну створювати всі цінності для народу нашої великої соціалістичної Батьківщини.

В стінах Харківського університету, якому вже більше 150 років, на філологічному факультеті навчалися і працювали видатні вчені літературознавства — всесвітньо відомий О. О. Потебня, талановитий професор М. Ф. Сумцов, академік Д. М. Овсянко-Куликовський, видатні радянські літературознавці і лінгвісти О. І. Білецький, Л. А. Булаховський та багато інших.

Тому, хто вступає на філологічний факультет, буде чому навчатися, буде й у кого навчитися.

Добро пожалувати, майбутні літературознавці, майстри педагогічної справи, дослідники, критики!

Доцент М. ЛЕГАНКА,
завідуючий кафедрою історії
російської літератури.

В бібліотеці гуртожитку філологів.

Велика роль літератури

Велич російського народу, що з особливою силою виявилась в останні два століття, знайшла своє геніальне відображення в його мистецтві, яке покорило світ монументальністю своїх образів, простотою трудової правди і палкістю заклик до боротьби. Історія російської літератури як складової частини історії мистецтва, пройшовши за роки існування Радянської влади складний шлях свого розвитку, міцно стала на непорушний ґрунт марксистсько-ленінської науки. Наука

про літературу, будучи в основі своїй історичною, передбачає досконале знання багатьох інших гуманітарних наук. Правильне розуміння творчості Пушкіна немислимо без досконалого знання Вітчизняної війни 1812 року та декабристського руху; проникнення у творчу лабораторію Достоевського та Толстого неможливе без знання психології людини, а вивчення творчості Горького неможливе без досконалого знання історії марксистсько-ленінської філософії та трьох російських революцій.

Почуття любові до рідного слова і рідної літератури, прагнення одержати різнобічну гуманітарну освіту завжди приводили багатьох молодих людей, що потім стали гордістю нації, на історико-філологічні факультети. Яскравим свідченням цього є імена Белінського, Герцена, Чернішевського.

Роль літератури в житті народів завжди була великою. Ще значніше її місце у житті радянського народу. Горький і Маяковський, Шолохов і Островський, Фадєєв і багато інших визначних

радянських письменників і поетів навчають своїм словом великій справі — будувати нове життя, про яке мріяло багато поколінь людей. Перед багатьма юнаками та дівчатами, які прагнуть одержати вищу педагогічну освіту, постає благородна мета — оволодіти висотами гуманітарної культури, науково засвоїти усе багатство поетичного світу нашої літератури і передати його широким масам народу.

Побажавши їм у цьому успіху.

Проф. М. ГУЩИН.

Вступайте до нашого клубу

СТУДЕНТСЬКИЙ клуб при профкомі університету здійснює велику роботу серед студентів по проведенню культурно-масових заходів, які забезпечують організацію культурного відпочинку та підвищення ідейно-політичного рівня студентів. Його робота спрямована на організацію гуртків художньої самодіяльності, поліпшення репертуару, на зростання виконавчої майстерності. Мета клубу — сприяти покращенню навчання студентів.

При клубі працюють хорівий, вокальний, хореографічний, драматичний гуртки та гурток народних інструментів. Крім того, на факультетах ведуть роботу ще 28 самодіяльних гуртків. Учасники університетської художньої самодіяльності виступають з концертами не тільки перед своїми товаришами, але й перед робітниками, службовцями, колгоспниками. І завжди — повага і вдячність глядачів. Щорічно провадиться традиційна міжфакультетська

огляди художньої самодіяльності, спрямовані на підвищення виконавчої майстерності, на залучення до гуртків нових учасників.

Більшість учасників художньої самодіяльності — передові студенти, вони успішно навчаються і беруть активну участь в громадському житті.

В цілому наша художня самодіяльність — великий і дружний колектив. Закінчивши університет, працюючи далеко від Харкова, наші співаки, танцюристи, декла-

матори не забувають рідний вуз. У своїх листах вони розповідають про ту допомогу, яку подає їм в педагогічній праці досвід участі в гуртках художньої самодіяльності.

Університетські гуртки художньої самодіяльності чекають на нове поповнення. Ми закликаємо завітрашніх першокурсників взяти активну участь в нашій роботі.

І. ГНІДАШ,
голова правління
клубу університету.

У вільну хвилину. На фото: студентки III курсу філфаку Л. Забашта та Н. Воробйова в своїй кімнаті в гуртожитку.

Студентське наукове товариство чекає на нове поповнення

У розв'язанні завдань, що стоять перед вищою школою, важливу роль відіграє студентське наукове товариство. В нашому університеті товариство працює вже 21 рік. За цей час тисячі юнаків і дівчат, що брали участь в роботі наукових гуртків, одержали додаткові знання, набули навичок самостійної педагогічної та наукової роботи. В гуртках СНТ почало свій науковий шлях багато вчених нашого університету. Де б не працювали зараз випускники ХДУ, вони із вдячністю згадують наукових керівників, студентські гуртки.

Зараз в університеті працює 59 наукових гуртків. В їх роботі бере участь близько 1300 студентів під керівництвом 200 професорів, доцентів, викладачів. На підсумкову студентську наукову конференцію, присвячену 87 роковинам з дня народження В. І. Леніна, було представлено 332 наукових праць студентів. Багато з

них — самостійні наукові дослідження, певні внески в нашу науку або практику комуністичного будівництва. Кращі з представлених робіт відзначені преміями, цінними подарунками та грамотами. Але найкраща нагорода гуртківців — відзиви на їх роботу, яка втілена в практику в МТС, в колгоспах, на заводах. Такі відзиви найчастіше одержують гуртківці — економісти, хіміки, біологи, радіофізики.

Про успіхи і важливість роботи СНТ свідчить і те, що ряд студентських робіт надруковано в спеціальних союзних, республіканських та місцевих наукових журналах. Тільки за останній час побачило світ 100 таких робіт.

В нашому університеті створені всі умови для навчання і самостійної праці студентів. Результати роботи СНТ — один з яскравих доказів цього.

Ю. ШИЛОВЦЕВ,
голова Президії СНТ.

Бути сильними, красивими, смілими

В усіх великих учбових закладах фізичне виховання включено до учебного плану як обов'язкова дисципліна на перших і других курсах. Протягом двох років студент повинен оволодіти нормативами комплексу ГТО II ступеню.

З метою задоволення бажань студентів, з метою стимулювання росту спортивно-технічних результатів по окремих видах спорту в університеті створено спортивні відділення з легкої атлетики, спортивної та художньої гімнастики, волейболу, баскетболу і т. д.

Більш 2500 чоловік охоплені різними формами фізичного виховання та спорту в нашому вузі.

Спортивний колектив університету на змаганнях виступає під прапором ДСТ «Буревісник». Наш колектив — володар багатьох кубків, грамот та дипломів, в тому числі диплома I ступеню за участь в обласному фестивалі.

Беручи участь у всесоюзних змаганнях на кращий низовий колектив, університет домогся п'ятого місця по групі вузів.

В рядах спортсменів нашого вузу — 445 розрядників, 899 значків ГТО. Вихованки університету майстри спорту з художньої

гімнастики Р. Булгакова та А. Нужна не раз захищали на змаганнях честь університету. Нещодавно Ріта Булгакова стала чемпіоном України.

Для забезпечення тренувань в університеті є свій спортивний зал, а в 1958 році буде ще 2 зали у новій будові, свої гребні та лижні станції, в липні буде готовий ігровий стадіон з 3 волейбольними, 2 баскетбольними та 2 тенісними майданчиками і трибуною на 600 місць.

Спорт користується великою популярністю серед студентів Харківського університету.

А. КРАВЧЕНКО,
завідуючий кафедрою
фізичного виховання і спорту.

На заняттях секції художньої гімнастики.

Редактор
В. БУДНІКОВ.